

PRÍRUČKA PRE PACIENTOV

*Právo pacienta na prístup
k zdravotnej starostlivosti
v ktorejkoľvek
krajine EÚ*/EHP**

Príručka pre pacientov

Právo pacienta na prístup k zdravotnej starostlivosti v ktorejkoľvek krajine EÚ*/EHP*¹

Cezhraničná zdravotná starostlivosť*

Vedeli ste, že podľa právnych predpisov EÚ máte právo obrátiť sa na poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, nemocnicu alebo lekára v ktorejkoľvek krajine EÚ*/EHP* a na to, aby náklady na zdravotnú starostlivosť prevzala vaša štátna zdravotná služba (national health service)*/poskytovateľ zdravotného poistenia* vo vašej domovskej krajine*?

Podľa smernice 2011/24/EÚ o právach pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti* má každý občan EÚ*/EHP* okrem už existujúcich možností v súlade s nariadeniami o sociálnom zabezpečení (ES) č. 883/2004 a č. 987/2009* aj nové možnosti týkajúce sa prístupu k zdravotnej starostlivosti v zahraničí a prevzatia celkových alebo čiastočných nákladov na zdravotnú starostlivosť.

Smernicou 2011/24/EÚ* sa okrem toho uľahčuje prístup k informáciám o všetkých dôležitých aspektoch cezhraničnej zdravotnej starostlivosti*. Na účely poskytovania jasných a ľahko dostupných informácií boli v každej krajine EÚ*/EHP* zriadené národné kontaktné miesta pre cezhraničnú zdravotnú starostlivosť.

Na zaistenie bezpečnej a vysokokvalitnej zdravotnej starostlivosti v zahraničí sa v smernici 2011/24/EÚ uvádza minimálny súbor práv pacientov, ktorý má posilniť právne postavenie mobilných pacientov a zabezpečiť transparentné postupy podávania sťažností a žiadostí o nápravu v prípade výskytu problémov.

Okrem toho sa podporou spolupráce medzi krajinami (napríklad vytvorením európskych referenčných sietí*) pacientom, ktorí potrebujú špecializovanú liečbu, alebo pacientom so zriedkavými chorobami ponúka možnosť vybrať si zo širšej škály poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a získať ľahší prístup k alternatívnej alebo špecializovanej liečbe v zahraničí.

Viac informácií nájdete v tejto príručke...

Vyhlasenie o odmietnutí zodpovednosti

Tento dokument bol vypracovaný ako súčasť programu v oblasti zdravia (2014–2020) v rámci osobitnej zmluvy s Výkonnou agentúrou pre spotrebiteľov, zdravie, poľnohospodárstvo a potravinu (CHAFEA), ktorá koná na základe mandátu Európskej komisie. Obsah tejto správy predstavuje názory dodávateľa, ktorý za ňu nesie výhradnú zodpovednosť. V žiadnom prípade neodráža názory Európskej komisie a/alebo agentúry CHAFEA ani žiadneho iného orgánu Európskej únie. Európska komisia ani agentúra CHAFEA neručia za správnosť údajov uvedených v tejto správe ani nepreberajú zodpovednosť za akékoľvek použitie tejto správy tretími stranami.

¹ Pre každý pojem v tejto príručke, po ktorom priamo nasleduje hviezdička (*), sa v priloženom abecednom glosári uvádzajú zodpovedajúce definície a vysvetlenia pojmov.

Právo pacientov na prístup k zdravotnej starostlivosti v ktorejkoľvek krajine EÚ*/EHP*

 Zdravotná starostlivosť v zahraničí	 Neplánovaná zdravotná starostlivosť v zahraničí	 Plánovaná zdravotná starostlivosť v zahraničí
 Práva pacientov	 Predchádzajúce povolenie	 Náhrada a náklady
 Kvalita a bezpečnosť	 Zdravotné záznamy	 Sťažnosti a náprava
 Predpis v zahraničí	 Národné kontaktné miesta	 Život v zahraničí

① Zdravotná starostlivosť v zahraničí

Vedeli ste, že ako občan EÚ*/EHP* máte **právo na prístup k lekárskej diagnóze, lekárskemu ošetrovaniu alebo predpisu v inej krajine EÚ*/EHP* alebo vo Švajčiarsku*** (čo sa nazýva aj „cezhraničná zdravotná starostlivosť“)?

Pri prístupe k zdravotným službám v zahraničí sa môžete objednať a zaplatiť za ošetrovanie sami alebo zo súkromného zdravotného poistenia*. Podľa právnych predpisov EÚ však môžete mať nárok aj na **prevzatie nákladov, ktoré vám vzniknú v zahraničí, vašim systémom sociálneho zabezpečenia**.

Dva možné spôsoby:

Podľa právnych predpisov EÚ existujú dva rôzne spôsoby, ako získať prístup k zdravotnej starostlivosti v zahraničí a využiť možnosť, aby náklady prevzala vaša štátna zdravotná služba*/poskytovateľ zdravotného poistenia*:

1. **Nariadenia o sociálnom zabezpečení (ES) č. 883/2004 a č. 987/2009***
2. **Smernica 2011/24/EÚ o právach pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti***

Upozomňujeme, že rozsah zahrnutých služieb zdravotnej starostlivosti, podmienky prístupu k lekárskemu ošetrovaniu*, ako aj finančné dôsledky sa pri oboch spôsoboch líšia.

Podľa nariadení o sociálnom zabezpečení (ES) č. 883/2004 a č. 987/2009* máte nárok na prevzatie nákladov na vašu liečbu v zahraničí, **ako keby ste boli poistení v rámci systému sociálneho zabezpečenia danej krajiny**.

Podľa smernice 2011/24/EÚ máte nárok na prevzatie nákladov na ošetrovanie v zahraničí, **ako keby ste boli ošetrovaní vo svojej domovskej krajine***.

Dve rôzne situácie:

Pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti* sa počíta s dvomi rôznymi situáciami:

Neplánované lekárske ošetrovanie* v zahraničí

Ak sa na vás vzťahuje štátna zdravotná služba*/systém zákonného zdravotného poistenia* krajiny EÚ*/EHP* alebo ste v rámci štátnej zdravotnej služby* alebo systému zákonného zdravotného poistenia* krajiny EÚ*/EHP* poistení, budú sa na vás vzťahovať aj v prípade **starostlivosti, ktorá je z medicínskeho hľadiska nevyhnutná***, zapríčinená **náhlým ochorením alebo zranením** počas dočasného pobytu v zahraničí, napríklad počas dovolenky, služobnej cesty, rodinnej návštevy alebo výmenného študijného pobytu.

Plánované lekárske ošetrovanie* v zahraničí

Ak sa na vás vzťahuje štátna zdravotná služba* alebo systém zákonného zdravotného poistenia* krajiny EÚ*/EHP* alebo ste v rámci štátnej zdravotnej služby* alebo systému

zákonného zdravotného poistenia* krajiny EÚ*/EHP* poistení, máte v ktorejkoľvek krajine EÚ*/EHP* alebo vo Švajčiarsku* právo na prístup k zdravotnej starostlivosti, ako je napríklad **konzultácia s uznávaným špecialistom, nemocničná liečba alebo špecializovaná liečba špecifického stavu**. V tomto prípade je zdravotná starostlivosť účelom vášho pobytu v zahraničí.

② Neplánovaná zdravotná starostlivosť v zahraničí

Ak ste poistení v rámci systému sociálneho zabezpečenia* krajiny EÚ*/EHP*, bude sa na vás takisto vzťahovať v prípade **liečby, ktorá je z medicínskeho hľadiska nevyhnutná***, počas **dočasného pobytu v inej krajine EÚ*/EHP* alebo vo Švajčiarsku***.

- Máte právo na poskytnutie krytého lekárskeho ošetrovania* (diagnostika, konzultácia, lekárske alebo chirurgické ošetrovanie, lieky na predpis, ...)
- z dôvodu **náhleho ochorenia alebo zranenia**
- počas dočasného pobytu v zahraničí, napríklad počas **dovolenky, služobnej cesty, rodinnej návštevy alebo výmenného študijného pobytu**.

Neplánovaná liečba* znamená liečbu, ktorá je z medicínskeho hľadiska nevyhnutná*, ktorú **nemožno odložiť** a ktorá vám musí byť poskytnutá s cieľom zabrániť tomu, aby ste sa museli vrátiť sa domov pred koncom plánovaného trvania vášho pobytu.

Lekárske ošetrovanie musí byť **nepredvídané** a v žiadnom prípade nesmie byť prvotným dôvodom vášho pobytu v zahraničí (informácie o plánovanej liečbe v zahraničí sa uvádzajú v oddiele 3).

Mali by ste vedieť, že na dodatočné náklady na cestu a pobyt alebo na dodatočné náklady na repatriáciu a záchranné služby sa systém verejnej zdravotnej starostlivosti nevzťahuje. Tieto náklady však môžu byť kryté z vášho doplnkového alebo súkromného zdravotného poistenia alebo cestovného poistenia.

2.1. Neplánovaná cezhraničná zdravotná starostlivosť podľa nariadení o sociálnom zabezpečení (ES) č. 883/2004 a č. 987/2009

Po predložení svojho európskeho preukazu zdravotného poistenia* (EPZP*) máte podľa nariadení o sociálnom zabezpečení (ES) č. 883/2004 a č. 987/2009* nárok:

- dostať **starostlivosť, ktorá je z medicínskeho hľadiska nevyhnutná***, v inej krajine EÚ*/EHP* alebo vo Švajčiarsku*,
- **za rovnakých podmienok** (poplatky, pravidlá náhrady atď.) ako osoby, na ktoré sa vzťahuje štátna zdravotná služba* alebo systém zákonného zdravotného poistenia* danej krajiny alebo ktoré sú poistené v rámci štátnej zdravotnej služby* alebo systému zákonného zdravotného poistenia*,
- ako keby ste boli **pacientom s verejným zdravotným poistením***, ktorý má nárok na hradenú alebo štátnu zdravotnú starostlivosť v danej krajine.

Európsky preukaz zdravotného poistenia (EPZP)

Na získanie prístupu k liečbe, ktorá je z medicínskeho hľadiska nevyhnutná, podľa nariadení o sociálnom zabezpečení (ES) č. 883/2004 a č. 987/2009* by sme si na cestu do zahraničia vždy mali brať svoj **európsky preukaz zdravotného poistenia*** (EPZP*).

Európsky preukaz zdravotného poistenia* je doklad, ktorý dokazuje, že sa na vás vzťahuje štátna zdravotná služba*/systém zákonného zdravotného poistenia* krajiny EÚ*/EHP* alebo ste v rámci štátnej zdravotnej služby*/systému zákonného zdravotného poistenia* krajiny EÚ*/EHP* poistení, a teda máte takisto nárok na hradenú alebo štátom poskytovanú zdravotnú starostlivosť v prípade náhleho ochorenia alebo zranenia počas vášho pobytu (dovolenka, služobná cesta, rodinná návšteva, ...) v inej krajine EÚ*/EHP* alebo vo Švajčiarsku*.

Na akú liečbu sa vzťahuje európsky preukaz zdravotného poistenia?

Na európsky preukaz zdravotného poistenia* sa vzťahuje len neplánovaná liečba*, ktorú poskytuje **verejný poskytovateľ zdravotnej starostlivosti***. Liečba poskytovaná súkromnými poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti/nemocnicami vo všeobecnosti nie je hradená, pokiaľ nie sú zmluvne viazané/prepojené so štátnou zdravotnou službou*/systémom zákonného zdravotného poistenia* danej krajiny.

UPOZORNENIE – Poskytovatelia zdravotnej starostlivosti v zahraničí

Ak chcete získať informácie o verejných poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti* a súkromných poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti*, ktorí sú oprávnení poskytovať hradenú liečbu (teda o tých, ktorí sú zmluvne viazaní/prepojení so štátnou zdravotnou službou*/systémom zákonného zdravotného poistenia*), obráťte sa na národné kontaktné miesto* v krajine, v ktorej je liečba poskytovaná*.

Neplánovaná liečba musí byť **nepredvídaná** a v žiadnom prípade nesmie byť prvotným dôvodom vášho pobytu v zahraničí. Neplánovanú liečbu možno opísať ako:

- liečbu, ktorá je z **medicínskeho hľadiska nevyhnutná, ***
- zapríčinená **náhlym ochorením alebo zranením,**
- ktorú **nemožno odložiť** a
- ktorá vám musí byť poskytnutá s **cieľom zabrániť tomu, aby ste sa museli vrátiť domov** pred koncom plánovaného trvania vášho pobytu

Navyše budete mať nárok len na lekárske ošetrovanie, ktoré je zahrnuté do **škály nemocenských dávok, na ktoré sa vzťahuje štátna zdravotná služba*/systém zákonného zdravotného poistenia* krajiny vašej návštevy.**

Môžete preto využiť možnosť prevzatia vašich nákladov na liečbu, ktorá nie je hradená vo vašej domovskej krajine*. Naopak, môže sa stať, že máte nárok na konkrétnu liečbu vo svojej domovskej krajine*, ale táto liečba nie je zahrnutá do škály hradených dávok v krajine vašej návštevy. V takom prípade nebudete mať nárok na prevzatie nákladov po poskytnutí takéhoto druhu liečby v krajine vašej návštevy.

UPOZORNENIE – Konečné rozhodnutie o druhu poskytnutej liečby (s ohľadom na vaše právo na informovaný súhlas) prijíma poskytovateľ zdravotnej starostlivosti v zahraničí.

Je v jeho kompetencii určiť, či liečba je alebo nie je z medicínskeho hľadiska nevyhnutná*. Pri posudzovaní toho, či liečbu možno odložiť, sa zohľadní druh liečby, ktorý potrebujete, ako aj plánované trvanie vášho pobytu.

To, na akú liečbu máte nárok, bude závisieť od právnych predpisov platných v krajine vašej návštevy. Systém zahraničnej verejnej zdravotnej starostlivosti nemôže byť povinný poskytnúť vám osobitnú liečbu, ak v danej krajine nie je hrazená, aj keď vo svojej domovskej krajine* máte na túto liečbu nárok.

Chronická choroba alebo tehotenstvo

Liečba sa takisto považuje za neplánovanú*, ak trpíte **chronickou chorobou** (ako je cukrovka, astma, rakovina alebo chronické ochorenie obličiek) alebo ak ste **tehotná** a vopred viete, že počas svojho pobytu v zahraničí možno budete potrebovať lekárske ošetrovanie*. Pokiaľ výslovným účelom vašej cesty nebolo získať prístup k lekárskemu ošetrovaniu v zahraničí, napríklad porodiť alebo dostať liečbu v súvislosti s tehotenstvom alebo chronickou chorobou, bude sa to považovať za neplánovanú liečbu*.

Uistite sa, že v prípade chronickej choroby, ktorá si vyžaduje špecializované vybavenie alebo personál, sa vopred dohodnete s nemocnicou alebo zdravotníckym zariadením v zahraničí, aby sa zabezpečila dostupnosť a kontinuita liečby.

! Obmedzenia pri používaní európskeho preukazu zdravotného poistenia:

- **Štátni príslušníci krajín mimo EÚ*/EHP*** s oprávneným pobytom v krajine EÚ*/EHP* alebo vo Švajčiarsku* nemôžu použiť svoj európsky preukaz zdravotného poistenia* na neplánovanú liečbu počas dočasného pobytu v **Dánsku, na Islande, v Lichtenštajnsku, Nórsku a vo Švajčiarsku**.
- Európsky preukaz zdravotného poistenia* sa nemôže použiť na neplánovanú starostlivosť poskytnutú **súkromným poskytovateľom zdravotnej starostlivosti*** (! pokiaľ tento súkromný poskytovateľ zdravotnej starostlivosti nie je zmluvne viazaný/prepojený so štátnou zdravotnou službou*/systémom zákonného zdravotného poistenia*).
- Európsky preukaz zdravotného poistenia* sa nemôže použiť na **plánovanú zdravotnú starostlivosť** (pozri oddiel 3).
- Európsky preukaz zdravotného poistenia* sa nemôže použiť na prevzatie nákladov, ktoré vzniknú pri **záchrannnej akcii alebo repatriácii**. Tento preukaz nie je alternatívou doplnkového alebo súkromného zdravotného poistenia* a cestovného poistenia.

Kto môže využívať európsky preukaz zdravotného poistenia?

- **Štátni príslušníci krajín EÚ*/EHP***, na ktorých sa vzťahuje štátna zdravotná služba* alebo systém zákonného zdravotného poistenia* krajiny EÚ*/EHP* alebo ktorí sú v rámci štátnej zdravotnej služby* alebo systému zákonného zdravotného poistenia* krajiny EÚ*/EHP* poistení,

- **Štátni príslušníci krajín mimo EÚ*/EHP*** s oprávneným pobytom v krajine EÚ*/EHP*, na ktorých sa vzťahuje štátna zdravotná služba* alebo systém vnútroštátneho zdravotného poistenia* danej krajiny alebo ktorí sú poistení v rámci štátnej zdravotnej služby* alebo vnútroštátneho systému zdravotného poistenia* danej krajiny. *Štátni príslušníci krajín mimo EÚ*/EHP* s oprávneným pobytom v krajine EÚ*/EHP* však nemôžu použiť svoj európsky preukaz zdravotného poistenia* na neplánovanú liečbu počas dočasného pobytu v Dánsku, na Islande, v Lichtenštajnsku, Nórsku a vo Švajčiarsku*

Podanie žiadosti o európsky preukaz zdravotného poistenia

- O európsky preukaz zdravotného poistenia* môžete požiadať **štátnu zdravotnú službu*/poskytovateľa zdravotného poistenia***, ktorý je zodpovedný za prevzatie vašich nákladov na zdravotnú starostlivosť vo vašej krajine bydliska. V niektorých prípadoch sa služba objednania vášho preukazu ponúka online.
- Európsky preukaz zdravotného poistenia* je individuálny. **Každý člen rodiny** by mal mať svoj vlastný preukaz.
- Európsky preukaz zdravotného poistenia* sa vydáva **bezplatne**.
- Keď plánujete cestu do zahraničia, vždy sa uistite, že ste si **preukaz objednali v dostatočnom predstihu** pred odchodom. Ak je to potrebné, uistite sa, že platnosť vášho preukazu bola včas predĺžená.

Náhrada a náklady

Predložte svoj európsky preukaz zdravotného poistenia* (EPZP*) poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti, nemocnici alebo lekárnikovi v zahraničí.

Budete ošetrení za rovnakých podmienok a za rovnakú cenu ako pacienti, na ktorých sa vzťahuje štátna zdravotná služba*/zákonné zdravotné poistenie* v krajine vášho pobytu (pozri oddiel 6).

Podobne ako miestni pacienti nemusíte za ošetrovanie platiť alebo zaplatíte len náklady na spoluúčasť*. Ak musíte zaplatiť všetky náklady vopred, môžete dostať náhradu späť.

Čo ak nemáte alebo nemôžete použiť svoj európsky preukaz zdravotného poistenia?

Ak ste ošetrení bez platného európskeho preukazu zdravotného poistenia* alebo ak svoj preukaz nemôžete použiť, napríklad preto, lebo ste ošetrení v súkromnej nemocnici, bude sa s vami zaobchádzať ako so **súkromným pacientom**. V tomto prípade buď zaplatíte za ošetrovanie sám, alebo môžete podať žiadosť o náhradu podľa **smernice 2011/24/EÚ*** (pozri oddiel 2.2.).

Ak potrebujete naliehavé ošetrovanie, ale zabudli ste si vziať so sebou svoj európsky preukaz zdravotného poistenia*, kontaktujte čo najskôr svoju štátnu zdravotnú

službu*/poskytovateľa zdravotného poistenia* u vás doma. Možno sa im podarí predložiť miestnym inštitúciám dôkaz o hradení vášho zdravotného poistenia, aby ste sa vyhlí plateniu vopred.

[Viac informácií o európskom preukaze zdravotného poistenia](#)

Ak chcete získať viac informácií o európskom preukaze zdravotného poistenia* a o tom, ako sa používa v jednotlivých členských štátoch EÚ*/EHP* alebo vo Švajčiarsku*, obráťte sa na svoju štátnu zdravotnú službu*/poskytovateľa zdravotného poistenia* alebo na národné kontaktné miesto*, prípadne si bezplatne stiahnite aplikáciu Európskej komisie EPZP (EHIC)*.

Ďalšie informácie?

- [Európska komisia](#)
- [Vaša Európa](#)

2.2. Neplánovaná cezhraničná zdravotná starostlivosť podľa smernice 2011/24/EÚ

Ak nemáte platný európsky preukaz zdravotného poistenia* alebo ak svoj preukaz nemôžete použiť, napríklad preto, lebo ste ošetrení v súkromnej nemocnici alebo potrebujete liečbu, ktorá v krajine, v ktorej je poskytovaná, nie je hrazená, ale vo vašej domovskej krajine* krytá je, podľa **smernice 2011/24/EÚ*** vám bude môcť byť poskytnutá liečba*, ktorá je z medicínskeho hľadiska nevyhnutná.

Kľúčové zásady smernice 2011/24/EÚ*:

- máte nárok len na ošetrovanie, ktoré je hrazené vo vašej domovskej krajine,
- najskôr zaplatíte všetky náklady vopred,
- po návrate domov môžete požiadať o náhradu* svoju štátnu zdravotnú službu*/poskytovateľa zdravotného poistenia*,
- uplatnia sa pritom sadzby náhrady vašej domovskej krajiny.

Podľa smernice máte nárok na prevzatie nákladov za rovnakých podmienok a s rovnakými sadzbami, **ako keby ste boli ošetrení vo svojej domovskej krajine.**

Smernica 2011/24/EÚ sa vzťahuje aj na zdravotnú starostlivosť poskytnutú v **súkromnej nemocnici alebo súkromným poskytovateľom zdravotnej starostlivosti**, ktorý nie je zmluvne viazaný/prepojený so zákonným zdravotným systémom*. Ak by ošetrovanie bolo **hradené v prípade, že by bolo poskytnuté vo vašej domovskej krajine***, máte nárok na prevzatie nákladov aj pri jeho poskytnutí v inej krajine EÚ*/EHP*, bez ohľadu na to, či vás ošetrí verejný alebo súkromný poskytovateľ zdravotnej starostlivosti. Smernica 2011/24/EÚ sa však nevzťahuje na cezhraničné ošetrovanie poskytnuté vo **Švajčiarsku***.

Späťne sa vám vyplatí náhrada do **výšky, ktorá by sa prevzala v prípade, keby ste boli ošetrení doma** (pozri oddiel 6).

③ Plánovaná zdravotná starostlivosť v zahraničí

V prípade **plánovanej liečby*** cestujete do inej krajiny EÚ*/EHP* alebo do Švajčiarska* s výslovným cieľom získať prístup k lekárskeму ošetrovaniu*. Upozorňujeme, že liečba sa bude považovať za plánovanú aj vtedy, keď vyhľadáte zdravotnú starostlivosť počas svojho pobytu v zahraničí, napríklad počas dovolenky, pričom táto starostlivosť nie je z medicínskeho hľadiska nevyhnutná a mohla by sa odložiť do vášho návratu domov.

V mnohých prípadoch platí, že na to, aby ste mali nárok na prevzatie nákladov na liečbu v zahraničí, bude pred cestou do zahraničia potrebné **predchádzajúce povolenie*** od vašej štátnej zdravotnej služby*/poskytovateľa zdravotného poistenia* v krajine, v ktorej systéme sociálneho poistenia ste poistení (pozri oddiel 5).

! UPOZORNENIE – Švajčiarsko*

Cezhraničná zdravotná starostlivosť vo Švajčiarsku* je vylúčená zo smernice 2011/24/EÚ*. Podľa právnych predpisov EÚ máte preto vo Švajčiarsku* nárok len na náhradu cezhraničnej zdravotnej starostlivosti podľa nariadení o sociálnom zabezpečení (ES) č. 883/2004 a č. 987/2009*. Navyše v niektorých prípadoch môžete mať dodatočné práva a nároky na ošetrovanie vo Švajčiarsku* podľa vnútroštátneho práva. Ak chcete preskúmať svoje možnosti, obráťte sa na svoju štátnu zdravotnú službu*/poskytovateľa zdravotného poistenia*.

3.1. Plánovaná cezhraničná zdravotná starostlivosť podľa nariadení o sociálnom zabezpečení (ES) č. 883/2004 a č. 987/2009

Všeobecná zásada plánovanej liečby v zahraničí podľa nariadení o sociálnom zabezpečení

Podľa nariadení o sociálnom zabezpečení (ES) č. 883/2004 a č. 987/2009* máte nárok na prevzatie nákladov na vašu liečbu v inej krajine EÚ*/EHP* alebo vo Švajčiarsku*, **ako keby ste boli poistení v rámci systému sociálneho zabezpečenia danej krajiny**.

Ak sa udelí predchádzajúce povolenie*, máte právo vycestovať do iného členského štátu EÚ*/EHP* alebo do Švajčiarska* a podstúpiť tam liečbu za rovnakých podmienok a za rovnaké náklady ako pacienti poistení v danej krajine.

Predchádzajúce povolenie* (formulár S2*)

Na to, aby ste mali nárok na náhradu podľa nariadení o sociálnom zabezpečení (ES) č. 883/2004 a č. 987/2009*, budete vždy potrebovať predchádzajúci súhlas vašej štátnej zdravotnej služby*/poskytovateľa zákonného zdravotného poistenia* v krajine, v ktorej systéme sociálneho zabezpečenia ste poistení (*existuje výnimka pre osoby s bydliskom mimo tejto krajiny, pozri oddiel 12.2*), ktorý sa nazýva **predchádzajúce povolenie*** (v oboch nariadeniach sa označuje ako „oprávnenie“). Predchádzajúce povolenie sa udeľuje vydaním európskeho **formulára S2*** (bývalý formulár E112). Viac informácií o predchádzajúcom povolení a o tom, na akú liečbu sa bude vzťahovať, nájdete v oddiele 5.

Náhrada* a náklady

Náklady na liečbu v zahraničí budú prevzaté podľa **sadzieb a platobného postupu** platného v **krajine, v ktorej je liečba poskytovaná***. Viac informácií o vašich právach na prevzatie nákladov na zdravotnú starostlivosť nájdete v oddiele 6.

Obmedzenia uplatniteľnosti nariadení o sociálnom zabezpečení

! Nariadenia o sociálnom zabezpečení (ES) č. 883/2004 a č. 987/2009* sa nevzťahujú na tieto situácie plánovanej liečby* v zahraničí:

- liečba poskytovaná súkromným poskytovateľom zdravotnej starostlivosti* alebo v súkromnej nemocnici (s výnimkou súkromných poskytovateľov zdravotnej starostlivosti*/nemocníc, ktoré sú zmluvne viazané alebo prepojené so štátnou zdravotnou službou*/systémom zákonného zdravotného poistenia*),
- služby telemedicíny*, keďže v nariadeniach sa výslovne vyžaduje fyzický presun a prítomnosť pacienta v krajine, v ktorej je liečba poskytovaná a v ktorej sa nachádza poskytovateľ zdravotnej starostlivosti,
- liečba poskytnutá bez predchádzajúceho povolenia* od štátnej zdravotnej služby*/poskytovateľa zdravotného poistenia*

3.2. Plánovaná cezhraničná zdravotná starostlivosť podľa smernice 2011/24/EÚ

Všeobecná zásada plánovaného ošetrovania v zahraničí podľa smernice 2011/24/EÚ

Podľa **smernice 2011/24/EÚ*** o právach pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti máte nárok na prevzatie nákladov na ošetrovanie v zahraničí, **ako keby ste boli ošetrení vo svojej domovskej krajine.**

Najskôr zaplatíte všetky náklady na zdravotnú starostlivosť vopred*. Po návrate domov môžete požiadať o náhradu svoju štátnu zdravotnú službu*/poskytovateľa zdravotného poistenia*. Tí vám poskytnú náhradu podľa domácich **sadzieb uplatňovaných pri rovnakom ošetrovaní doma** (pozri oddiel 6 o náhrade a nákladoch).

Rozsah hradeného ošetrovania

Na aké ošetrovanie mám nárok podľa smernice 2011/24/EÚ*?

- Máte nárok len na **ošetrovanie zahrnuté do škály hradených nemocenských dávok**, ktoré sú k dispozícii podľa právnych predpisov o sociálnom zabezpečení vo **vašej krajine bydliska**. Inými slovami, nárok na náhradu* budete mať len vtedy, ak by ste mali nárok na prevzatie nákladov na rovnaké ošetrovanie vo svojej domovskej krajine*.
- V krajine, v ktorej je liečba poskytovaná, si môžete vybrať medzi verejným* alebo súkromným poskytovateľom zdravotnej starostlivosti*. Na rozdiel od nariadení o sociálnom zabezpečení (ES) č. 883/2004 a č. 987/2009* bude **hradené** aj ošetrovanie

poskytnuté **súkromným poskytovateľom zdravotnej starostlivosti*** alebo **v súkromnej nemocnici**.

- Smernica 2011/24/EÚ* sa vzťahuje aj na cezhraničné služby **telemedicíny*** (t.j. zdravotné služby poskytované na diaľku prostredníctvom informačných a komunikačných technológií – IKT). Fyzický presun a prítomnosť pacienta v krajine, v ktorej je liečba poskytovaná, sa nevyžadujú. Pokiaľ službu telemedicíny* poskytuje poskytovateľ zdravotnej starostlivosti nachádzajúci sa v inej krajine EÚ*/EHP*, smernica sa môže uplatniť.

Upozorňujeme, že tieto služby zdravotnej starostlivosti sú **zo smernice 2011/24/EÚ* vyňaté**: dlhodobá starostlivosť*, transplantácia orgánov* a verejné programy očkovania*

Predchádzajúce povolenie

Podľa smernice 2011/24/EÚ* vo všeobecnosti nie je potrebné predchádzajúce povolenie* od vašej štátnej zdravotnej služby*/poskytovateľa zdravotného poistenia*.

V prípade niektorých ošetrovaní však zákonodarca EÚ poskytol členským štátom možnosť zaviesť systém **predchádzajúceho povolenia***. Členské štáty rozhodujú podľa vlastného uváženia, ktoré osobitné druhy ošetrovania podmieňujú predchádzajúcim povolením*, čo vedie k odlišnému súboru pravidiel v každom členskom štáte. V právnych predpisoch EÚ sa však stanovili niektoré základné pravidlá pre predchádzajúce povolenie (pozri oddiel 5 o predchádzajúcom povolení).

Náhrada a náklady

Ak chcete byť v zahraničí ošetrovaní podľa smernice 2011/24/EÚ*, musíte zaplatiť všetky náklady na zdravotnú starostlivosť **vo pred***. Následne po návrate domov môžete požiadať o náhradu svoju štátnu zdravotnú službu*/poskytovateľa zdravotného poistenia*. Tí vám poskytnú náhradu podľa domácich **sadzieb uplatňovaných v prípade, keby ošetrovanie nebolo poskytnuté v zahraničí** (pozri oddiel 6 o náhrade a nákladoch).

Obmedzenia uplatniteľnosti smernice 2011/24/EÚ*

! Smernica 2011/24/EÚ* sa **neuplatňuje** v týchto situáciách:

- cezhraničná zdravotná starostlivosť vo Švajčiarsku*,
- dlhodobá starostlivosť*, transplantácia orgánov* a verejné programy očkovania*,
- ošetrovanie, na ktoré sa nevzťahuje štátna zdravotná služba*/zákonné zdravotné poistenie* vo vašej domovskej krajine.

3.3. Výhody a nevýhody plánovanej liečby podľa nariadení o sociálnom zabezpečení alebo smernice 2011/24/EÚ

Nariadenia o sociálnom zabezpečení	Smernica 2011/24/EÚ*
<p>Výhody</p> <ul style="list-style-type: none"> • budete ošetrení ako pacient s verejným zdravotným poistením, • v niektorých prípadoch vám môže byť poskytnutá zdravotná starostlivosť nad rámec škály dávok, ktoré sú hradené vo vašej domovskej krajine*, • finančné riziko, že úroveň nákladov v zahraničí prekročí úroveň nákladov na liečbu doma, znáša vaša štátna zdravotná služba*/poskytovateľ zdravotného poistenia*, • vo väčšine prípadov bude liečba bezplatná a vy budete musieť zaplatiť len prípadnú spoluúčasť*, • vaše náklady na cestu a pobyt budú hradené, ak by boli prevzaté aj v prípade liečby vo vašej domovskej krajine*, • uplatnením Vanbraekelovho doplatku* v prípade plánovanej liečby* môžete získať nárok na náhradu všetkých alebo časti nákladov na spoluúčasť*, • ak sú náklady vyrovnané priamo medzi poskytovateľom zdravotnej starostlivosti a štátnou zdravotnou službou*/poskytovateľom zdravotného poistenia* (platba treťou stranou*), nevzniknú žiadne náklady na preklady faktúr. 	<p>Výhody</p> <ul style="list-style-type: none"> • pre širokú škálu ošetrení nie je zavedená povinnosť získať predchádzajúce povolenie*, • ak sa vyžaduje predchádzajúce povolenie*, vaša štátna zdravotná služba*/poskytovateľ zdravotného poistenia* môže vašu žiadosť zamietnuť len z obmedzených dôvodov, • môžete sa obrátiť na súkromných poskytovateľov zdravotnej starostlivosti* alebo navštíviť súkromné nemocnice, • v prípade vyšších sadzieb náhrady* vo vašej domovskej krajine* môžete byť ošetrení za nižšie náklady, • v prípade, že sa nevyžaduje predchádzajúce povolenie*, môžete získať rýchlejší prístup k lekárskemu ošetreniu*.
<p>Nevýhody:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pre všetky druhy cezhraničnej zdravotnej starostlivosti* sa vyžaduje predchádzajúce povolenie* (formulár S2*) od štátnej zdravotnej služby*/poskytovateľa zdravotného poistenia*, • nariadenia sa vo všeobecnosti nevzťahujú na súkromné nemocnice a súkromných poskytovateľov zdravotnej starostlivosti*, pokiaľ nie sú zmluvne viazaní/prepojení so zákonným zdravotným systémom, • ak nie ste držiteľom platného EPZP* alebo formulára S2*, nebudete mať nárok na prevzatie nákladov. 	<p>Nevýhody:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vy sami budete musieť znášať finančné riziko, že úroveň nákladov v zahraničí prevýši úroveň nákladov na ošetrovanie doma, • budete musieť zaplatiť všetky náklady vopred* a následne žiadať o náhradu*, • nárok na náhradu* budete mať len vtedy, ak je ošetrovanie hradené vo vašej domovskej krajine*, • pred cestou do zahraničia môže existovať určitá neistota, ktoré náklady budete musieť znášať sami a ktoré náklady sa vám možno vrátia, • náklady na zdravotnú starostlivosť môžu prekročiť sumu, ktorú prevezme vaša štátna zdravotná služba*/poskytovateľ zdravotného poistenia*, • môžu vám vzniknúť náklady na preklad faktúr, ktoré bude požadovať vaša štátna zdravotná služba*/poskytovateľ zdravotného poistenia*.

④ Práva pacientov

4.1. Vaše právo na informácie a informovaný súhlas

Jedným z kľúčových cieľov **smernice 2011/24/EÚ o právach pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti*** je poskytnúť mobilným pacientom lepšie informácie o ich právach. Ak chcete získať viac informácií o vašich právach a nárokoch pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti, obráťte sa na svoje **národné kontaktné miesto** (pozri oddiel 11).

S cieľom pomôcť vám využiť vaše práva v súvislosti s liečbou v zahraničí je **poskytovateľ zdravotnej starostlivosti** v členskom štáte, v ktorom je liečba poskytovaná, povinný poskytnúť vám tieto informácie:

- informácie o navrhovanej liečbe vrátane informácií o liečebnom postupe, predpokladanom výsledku, novej ujmě, rizikách liečby a následnej starostlivosti*,
- informácie o rôznych alternatívach liečby,
- informácie o normách kvality a bezpečnosti platných v krajine, v ktorej je liečba poskytovaná,
- informácie o cenách liečby a predpokladaných nákladoch,
- informácie o povolení a stave registrácie poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, ktoré sú dôkazom o jeho licencií na výkon lekárskej praxe,
- informácie o poistení zodpovednosti poskytovateľa zdravotnej starostlivosti za škodu spôsobenú pri výkone povolania.

Máte právo na **informovaný súhlas**. Predtým, ako urobíte akékoľvek rozhodnutie alebo prijmete akúkoľvek dohodu, je veľmi dôležité, aby ste dostatočne rozumeli obsahu poskytnutých informácií. Nikdy by ste nemali súhlasiť s liečbou ani lekárskeho zákroku, ak sa domnievate, že ste nepochopili všetky informácie alebo časť informácií, ktoré vám boli poskytnuté, a ani vtedy, keď máte pocit, že by ste potrebovali viac informácií, aby ste sa v súvislosti s vašou liečbou mohli rozhodnúť správne.

Takisto sa uistite o tom, že predložíte poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti všetky potrebné informácie a údaje o vašom zdravotnom stave a anamnéze. Tieto informácie budú nevyhnutné na to, aby vám bola poskytnutá bezpečná a vysokokvalitná starostlivosť. Mali by ste si uvedomiť, že nedostatočné informácie môžu viesť k nevhodnej a potenciálne škodlivej liečbe (pozri aj oddiel 4.4. o práve na prístup k zdravotným záznamom).

Na zabezpečenie toho, aby ste sa s poskytovateľom zdravotnej starostlivosti v zahraničí pochopili, je dôležité vziať do úvahy možné jazykové bariéry. Ak vy a poskytovateľ zdravotnej starostlivosti nehovoríte tým istým jazykom, uistite sa, že máte zabezpečené tlmočenie a preklad príslušných dokumentov. Za zabezpečenie **prekladu** budete väčšinou zodpovední vy.

4.2. Vaše právo na výber poskytovateľa zdravotnej starostlivosti

Máte právo **vybrať si poskytovateľa zdravotnej starostlivosti alebo nemocnicu** v ktorejkoľvek krajine EÚ*/EHP*. Môžete vycestovať do zahraničia, aby ste boli ošetrení

u uznávaného špecialistu. V prípade, že máte obavy, alebo ak zmeníte názor, máte právo odmietnuť akúkoľvek liečbu alebo lekárske zákroky.

Upozorňujeme, že v prípade špecializovanej liečby budete možno potrebovať **odporúčanie** od svojho všeobecného lekára* doma alebo od všeobecného lekára* v členskom štáte, v ktorom je liečba poskytovaná. Ak chcete získať viac informácií, obráťte sa na svoju štátnu zdravotnú službu*/poskytovateľa zdravotného poistenia*.

Predtým, ako si vyberiete poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, uistite sa, že máte dostatok informácií o:

- licencií príslušného poskytovateľa zdravotnej starostlivosti na výkon lekárskej praxe,
- štatúte sociálneho zabezpečenia poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, t. j. informácie o tom, či je poskytovateľ zdravotnej starostlivosti oprávnený poskytovať služby, na ktoré sa vzťahuje systém sociálneho zabezpečenia (ide o verejného alebo súkromného poskytovateľa zdravotnej starostlivosti?),
- normách kvality a bezpečnosti, ktoré sa vzťahujú na poskytovateľa zdravotnej starostlivosti.

Informácie o poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti možno získať od národného kontaktného miesta krajiny, v ktorej je liečba poskytovaná, ako aj od štátnej zdravotnej služby*/poskytovateľa zdravotného poistenia* danej krajiny.

Upozorňujeme, že nemáte nárok na ľubovoľnú starostlivosť, ktorú by ste si vy sami želali. Je na poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti, aby rozhodol, ktorá liečba alebo ktoré zákroky sú zo zdravotných dôvodov najvhodnejšie vzhľadom na váš súčasný zdravotný stav a anamnézu.

Národné kontaktné miesto* v krajine, v ktorej je liečba poskytovaná, vám môže poskytnúť viac informácií o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, nemocniciach a zdravotníckych zariadeniach, ktoré sa nachádzajú v danej krajine.

4.3. Vaše právo na dostupnosť nemocníc pre pacientov so zdravotným postihnutím

Podľa Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím* sú členské štáty povinné **umožniť osobám so zdravotným postihnutím, na rovnakom základe s ostatnými, prístup do verejných zariadení**, a to vrátane informačných a komunikačných technológií a systémov, ako je internet. Členské štáty sú preto povinné prijať všetky opatrenia na identifikáciu a odstránenie akýchkoľvek bariér a prekážok v dostupnosti. Osobám so zdravotným postihnutím by mali byť ľahko dostupné všetky verejne prístupné priestory nemocnice alebo zdravotníckeho zariadenia v zahraničí, ako je napríklad recepcia, parkovisko, chodby, hygienické zariadenia, výtahy a stravovacie zariadenia.

Pred cestou do zahraničia máte nárok informovať sa o dostupnosti nemocnice alebo zdravotníckeho zariadenia v zahraničí, ako aj o doplnkových službách, ktoré poskytujú na zabezpečenie prístupu a využitia zariadení pre osoby so zdravotným postihnutím. Ak

potrebujete viac informácií, obráťte sa na národné kontaktné miesto* v krajine, v ktorej je liečba poskytovaná*.

4.4. Vaše právo na prístup ku kópii vašich zdravotných záznamov

Máte právo požiadať poskytovateľa zdravotnej starostlivosti v zahraničí o zdokumentovanie vašich **zdravotných záznamov***. Dokonca je veľmi dôležité, aby ste o to poskytovateľa zdravotnej starostlivosti v zahraničí vždy požiadali. Zdokumentovanie vašich zdravotných záznamov* môže byť dôležité pre zabezpečenie vhodnej následnej starostlivosti*, ako aj z hľadiska odvolania sa v prípade, že nie ste spokojní s poskytnutou zdravotnou starostlivosťou.

Okrem toho máte **právo na prístup alebo aspoň na jednu kópiu** všetkých osobných údajov* týkajúcich sa vášho zdravia. Konkrétne máte právo na prístup ku kópii svojich **zdravotných záznamov***, ktoré obsahujú také informácie, ako sú diagnóza, výsledky vyšetrení, posudky ošetrojúcich poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a informácie o akejkoľvek poskytnutej liečbe alebo zákrokoch. Vaše osobitné práva na prístup k vašim zdravotným záznamom* budú závisieť od právnych predpisov krajiny, v ktorej je liečba poskytovaná,. Ak chcete získať viac informácií, obráťte sa na národné kontaktné miesto v krajine, v ktorej je liečba poskytovaná.

Upozorňujeme, že ak potrebujete preniesť zdravotné záznamy k svojmu poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti doma, možno budete musieť zabezpečiť preklad.

4.5. Vaše právo na následnú starostlivosť

Ak ste podstúpili liečbu v zahraničí a ukáže sa, že je potrebné ďalšie lekárske sledovanie, máte nárok na **vhodnú následnú starostlivosť* rovnakej kvality vo svojej domovskej krajine**. Následná starostlivosť* bude poskytnutá tak, akoby samotná liečba alebo zákrok* boli poskytnuté vo vašej domovskej krajine, a nie v zahraničí.

Uistite sa, že zabezpečíte prenos alebo kópiu lekárskeho záznamu, ktoré uchovávajú poskytovatelia zdravotnej starostlivosti v zahraničí, aby ste ich mohli predložiť poskytovateľom zdravotnej starostlivosti doma. Tak možno zabezpečiť vhodnú následnú starostlivosť. V prípade potreby by ste mali zabezpečiť preklad dokumentov.

Zároveň sa uistite, že predpisujúci poskytovateľ zdravotnej starostlivosti je informovaný o vašich plánoch predložiť akékoľvek predpisy* na lieky alebo zdravotné pomôcky lekárnikovi vo vašej domovskej krajine. Tak môže predpisujúci poskytovateľ zdravotnej starostlivosti zabezpečiť vydanie predpisu v súlade s usmerneniami pre cezhraničné užívanie (pozri oddiel 10 o predpisoch v zahraničí).

4.6. Vaše právo odvolať sa proti rozhodnutiam týkajúcim sa predchádzajúceho povolenia a náhrady

Máte nárok **odvolať sa proti akémukoľvek rozhodnutiu vašej štátnej zdravotnej služby*/poskytovateľa zdravotného poistenia***, ktoré sa týka vášho prístupu k zdravotnej starostlivosti v zahraničí.

Ak nie ste spokojní s rozhodnutím vašej štátnej zdravotnej služby*/poskytovateľa zdravotného poistenia* týkajúcim sa vašej žiadosti o predchádzajúce povolenie, máte právo odvolať sa. To isté platí pre rozhodnutia o náhrade nákladov, ktoré vám vznikli v zahraničí.

Vaše osobitné práva a nároky na odvolanie budú závisieť od právnych predpisov platných vo vašej domovskej krajine. Ak chcete získať viac informácií o tom, kde môžete podať odvolanie, aké sú vaše procedurálne možnosti, predpokladané lehoty na vydanie rozhodnutia, ako aj možné administratívne náklady, obráťte sa na národné kontaktné miesto vo svojej domovskej krajine.

4.7. Vaše právo podať sťažnosť a požiadať o nápravu

Ak nie ste spokojní s liečbou poskytnutou v zahraničí, máte **nárok podať sťažnosť a požiadať o nápravu**.

Keďže sa liečba v zahraničí poskytuje podľa právnych predpisov o zdravotnej starostlivosti platných v krajine, v ktorej je liečba poskytovaná*, aj v prípade ujmy vzniknutej počas liečby sa budú uplatňovať právne predpisy a systém poistenia danej krajiny. Sťažnosti a náprava sa budú riešiť v rámci systému poistenia pacienta, ktorý platí v krajine, v ktorej je liečba poskytovaná*.

Ak chcete získať viac informácií o možnostiach podávania sťažností, urovnávania sporov a požadovania nápravy, obráťte sa na národné kontaktné miesto* v krajine, v ktorej je liečba poskytovaná*. Informujte sa o rôznych zavedených administratívnych, občianskych a trestných konaniach, o krokoch, ktoré musíte vykonať, o príslušných lehotách, ako aj o predpokladaných procedurálnych nákladoch.

4.8. Vaše právo na súkromie

Máte právo na **ochranu vašich osobných údajov***, ktoré zozbierali a zdokumentovali vaši ošetrojúci poskytovatelia zdravotnej starostlivosti alebo nemocnica v zahraničí, zahraničná štátna zdravotná služba*/poskytovateľ zdravotného poistenia* alebo akýkoľvek iný orgán, ktorý zbiera, spracúva alebo používa vaše údaje. Budú sa uplatňovať právne predpisy na ochranu údajov platné v krajine, v ktorej je liečba poskytovaná.

Podľa smernice 95/46/ES* sú členské štáty EÚ povinné poskytnúť minimálnu úroveň ochrany údajov. Konkrétny obsah vnútroštátnych právnych predpisov o ochrane údajov je však v jednotlivých členských štátoch rozdielny.

Všeobecné nariadenie o ochrane údajov* je novým právnym nástrojom EÚ na ochranu osobných údajov. Toto nariadenie obsahuje nové záruky na zabezpečenie toho, aby vaše osobné údaje* neboli zneužitú. Podľa nariadenia budete mať rovnakú úroveň ochrany v každom členskom štáte EÚ*.

Informujte sa o svojich právach a nárokoch týkajúcich sa ochrany vašich osobných údajov* zdokumentovaných v zahraničí.

4.9. Vaše právo na rovnaké ceny liečby

Podľa smernice 2011/24/EÚ sú poskytovatelia zdravotnej starostlivosti povinní uplatňovať **rovnaký cenník** zdravotnej starostlivosti poskytnutej pacientom, ktorí pricestovali zo zahraničia, ako domácim pacientom v porovnateľnom zdravotnom stave. Váš ošetrojúci poskytovateľ zdravotnej starostlivosti v zahraničí nie je oprávnený účtovať vám dodatočné náklady výlučne na základe toho, že ste pacient, ktorý pricestoval z inej krajiny EÚ*/EHP*.

Uistite sa, že pred cestou do zahraničia si zistíte informácie o poplatkoch poskytovateľa zdravotnej starostlivosti a nákladoch na starostlivosť v krajine, v ktorej je liečba poskytovaná*.

4.10. Vaše práva v krajine, v ktorej je liečba poskytovaná

Keď budete chcieť vyhľadať zdravotnú starostlivosť v zahraničí, budete mať nárok na rovnaké práva pacientov, ako majú domáci pacienti, a to vrátane:

- práv pacientov na liečbu,
- práv pacientov na odmietnutie liečby,
- práv pacientov na informácie a informovaný súhlas,
- práv pacientov na súkromie,
- práv pacientov na prístup k svojim zdravotným záznamom*,
- práv pacientov na kvalitnú liečbu a bezpečnosť pacientov,
- práv pacientov podať sťažnosť a požiadať o nápravu,
- ....

Ak chcete získať viac informácií o zavedených právach pacientov, obráťte sa na národné kontaktné miesto* v krajine, v ktorej je liečba poskytovaná*.

⑤ Predchádzajúce povolenie na plánovanú liečbu

5.1. Predchádzajúce povolenie podľa nariadenia o sociálnom zabezpečení (ES) č. 987/2009

Ak chcete získať prístup k lekárskemu ošetrovaniu* v zahraničí podľa nariadení o sociálnom zabezpečení*, budete v prípade akéhokoľvek druhu liečby, nemocničnej aj ambulantnej, potrebovať **predchádzajúce povolenie*** [v nariadení (ES) č. 987/2009 sa označuje ako „oprávnenie“] od vašej štátnej zdravotnej služby*/poskytovateľa zdravotného poistenia* v krajine, v ktorej systéme sociálneho zabezpečenia ste poistení (*existuje výnimka pre osoby s bydliskom mimo tejto krajiny, pozri oddiel 12.2*).

Predchádzajúce povolenie sa udeľuje vydaním európskeho **formulára S2*** (bývalý formulár E112). Tento dokument musí byť predložený ako dôkaz o predchádzajúcom povolení* a musí byť predložený pred cestou do zahraničia na účely liečby.

Vaša štátna zdravotná služba*/poskytovateľ zdravotného poistenia* sa zvyčajne môže sám rozhodnúť, či udelí predchádzajúce povolenie*, alebo nie. Vaša žiadosť môže byť zamietnutá z rôznych dôvodov. Napríklad vaša štátna zdravotná služba*/poskytovateľ zdravotného poistenia* môže odmietnuť vydať formulár S2* z dôvodu, že liečba nepatrí medzi nemocenské dávky, na ktoré sa vzťahuje štátna zdravotná služba*/systém zákonného zdravotného poistenia* vašej domovskej krajiny*.

Predchádzajúce povolenie* však nesmie byť zamietnuté v tomto prípade:

- liečba patrí medzi nemocenské dávky, na ktoré sa vzťahuje systém sociálneho zabezpečenia vašej domovskej krajiny (inými slovami máte nárok na túto liečbu doma), a navyše
- táto liečba vám nemôže byť poskytnutá v lehote, ktorá je z lekárskeho hľadiska primeraná vzhľadom na váš súčasný zdravotný stav a pravdepodobný priebeh vašej choroby.

UPOZORNENIE – Zriedkavé choroby

Keďže štátne zdravotné služby* alebo poskytovatelia zdravotného poistenia* sa rozhodujú podľa vlastného uváženia, či udelia alebo neudelia povolenie na liečbu v zahraničí, **pacientom so zriedkavými chorobami** môže byť ponúknutá možnosť podľa nariadení o sociálnom zabezpečení (ES) č. 883/2004 a č. 987/2009* vyhľadať liečbu v inom členskom štáte EÚ*/EHP* alebo vo Švajčiarsku* aj v prípade **diagnózy a liečby, ktoré nie sú dostupné v domovskej krajine pacienta***. Pokiaľ je príslušná liečba hrazená v krajine, v ktorej je liečba poskytovaná, môže sa udeliť predchádzajúce povolenie.

! Upozornenie: V prípade takejto situácie máte **právo vyžadovať** predchádzajúce povolenie*. Vydanie predchádzajúceho povolenia* ostáva v právomoci štátnej zdravotnej služby*/poskytovateľa zdravotného poistenia*. Povolenie však musí byť vydané na požiadanie vždy, keď je liečba hrazená vo vašej domovskej krajine*, ale nemôže v nej byť poskytnutá v lehote, ktorá je z lekárskeho hľadiska primeraná vzhľadom na váš zdravotný stav.

V prípade zriedkavých chorôb sa informujte aj o existencii **európskych referenčných sietí (ERS)***, ktoré sú virtuálnymi sieťami zahŕňajúcimi poskytovateľov špecializovanej zdravotnej starostlivosti v celej Európe. Viac informácií nájdete na www.europa.eu/youreurope

5.2. Predchádzajúce povolenie podľa smernice 2011/24/EÚ

Pri niektorých ošetrovaniach majú členské štáty možnosť zaviesť systém **predchádzajúceho povolenia***. Členské štáty rozhodujú podľa vlastného uváženia, ktoré osobitné druhy ošetrovania podmieňujú predchádzajúcim povolením*, čo vedie k odlišnému súboru pravidiel v každom členskom štáte. V právnych predpisoch EÚ sa však stanovujú niektoré základné pravidlá pre predchádzajúce povolenie:

Predchádzajúce povolenie sa môže vyžadovať len pre určité kategórie zdravotnej starostlivosti

- zdravotná starostlivosť, ktorá zahŕňa **pobyt v nemocnici cez noc**,
- zdravotná starostlivosť, ktorá zahŕňa **vysoko špecializovanú a nákladnú zdravotnícku infraštruktúru alebo vybavenie**,
- zdravotná starostlivosť, ktorá predstavuje riziko pre vlastnú bezpečnosť pacienta (**bezpečnostné riziko pre pacienta***) alebo riziko pre bežné obyvateľstvo (**bezpečnostné riziko pre bežné obyvateľstvo***),
- zdravotná starostlivosť poskytovaná poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, ktorá by v jednotlivých prípadoch mohla viesť k vážnym a osobitným **obavám týkajúcim sa kvality a bezpečnosti tejto starostlivosti**.

Žiadosť o predchádzajúce povolenie sa môže zamietnuť len v prípade:

- ošetrovania, ktoré predstavuje riziko pre vašu vlastnú bezpečnosť (**bezpečnostné riziko pre pacienta***) alebo riziko pre bežné obyvateľstvo (**bezpečnostné riziko pre bežné obyvateľstvo***),
- ošetrovania poskytnutého poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, ktoré by v jednotlivých prípadoch mohlo viesť k vážnym a **osobitným obavám týkajúcim sa kvality a bezpečnosti tejto starostlivosti**,
- ak sa ošetrovanie môže poskytnúť aj na **vlastnom území členského štátu v lehote, ktorá je z lekárskeho hľadiska primeraná** vzhľadom na váš súčasný zdravotný stav a pravdepodobný priebeh vašej choroby.

Predchádzajúce povolenie sa nesmie zamietnuť, keď

- máte **nárok na toto ošetrovanie podľa štátnej zdravotnej služby*/poskytovateľa zdravotného poistenia* vo svojej krajine bydliska a**
- ošetrovanie sa **nemôže poskytnúť na jej území v lehote, ktorá je z lekárskeho hľadiska primeraná**, na základe
  - objektívneho lekárskeho posúdenia vášho zdravotného stavu,
  - anamnézy a pravdepodobného priebehu vašej choroby,
  - stupňa vašej bolesti a/alebo charakteru vášho zdravotného postihnutia v čase podania vašej žiadosti.

Pred cestou do zahraničia sa vždy poraďte so svojou štátnou zdravotnou službou*/poskytovateľom zdravotného poistenia* s cieľom informovať sa o tom, na aké ošetrovanie sa vzťahuje predchádzajúce povolenie*, o postupe získania predchádzajúceho povolenia* a o predpokladanej lehote na doručenie rozhodnutia. Bez ohľadu na osobitný vnútroštátny postup máte právo na rozhodnutie v primeranej lehote.

5.3. Prednosť nariadení o sociálnom zabezpečení (ES) č. 883/2004 a č. 987/2009*

UPOZORNENIE: pokiaľ sa výslovne nežiada inak, prednosť majú nariadenia o sociálnom zabezpečení*

Ak žiadate o predchádzajúce povolenie* potrebné na poskytnutie liečby v zahraničí vrátane pobytu v nemocnici cez noc alebo vysoko špecializovaného a nákladného zdravotníckeho vybavenia, vaša štátna zdravotná služba*/poskytovateľ zdravotného poistenia* sa vždy najskôr pozrie na uplatniteľnosť nariadení o sociálnom zabezpečení (ES) č. 883/2004 a č. 987/2009*.

Ak sú podmienky na poskytnutie liečby podľa nariadení splnené, štátna zdravotná služba*/poskytovateľ zdravotného poistenia* automaticky vydá predchádzajúce povolenie* podľa nariadení o sociálnom zabezpečení* (formulár S2*). Ak však uprednostníte ošetrovanie podľa smernice 2011/24/EÚ*, budete musieť svoju štátnu zdravotnú službu*/poskytovateľa zdravotného poistenia* výslovne požiadať o jej uplatnenie.

⑥ Náhrada a náklady

6.1. Náhrada a náklady podľa *nariadení o sociálnom zabezpečení (ES) č. 883/2004 a č. 987/2009*

Sadzby uplatňované v krajine, v ktorej je liečba poskytovaná

Po predložení platného európskeho preukazu zdravotného poistenia* (neplánovaná liečba*) alebo formulára S2* (plánovaná liečba) budete ošetrení **za rovnakých podmienok a za rovnakú cenu ako pacienti, na ktorých sa vzťahuje štátna zdravotná služba*/zákonné zdravotné poistenie* v krajine vášho pobytu.**

Bude sa preto uplatňovať sadzba náhrady platná v krajine, v ktorej je liečba poskytovaná*.

Spôsob platby uplatňovaný v krajine, v ktorej je liečba poskytovaná

Aj spôsob platby bude závisieť od právnych predpisov krajiny, v ktorej je liečba poskytovaná.

1. Ak je liečba, ktorú potrebujete, pre miestnych obyvateľov bezplatná – inými slovami, ak je zavedený systém platby treťou stranou*:

- buď nemusíte zaplatiť nič, alebo musíte zaplatiť len časť nákladov pacienta (spoluúčasť),
- náklady sa vyrovnajú priamo medzi poskytovateľom zdravotnej starostlivosti v zahraničí a štátnou zdravotnou službou*/poskytovateľom zdravotného poistenia* danej krajiny. Zahraničná štátna zdravotná služba*/poskytovateľ zdravotného poistenia* sa následne spojí s vašou štátnou zdravotnou službou*/poskytovateľom zdravotného poistenia* vo vašej domovskej krajine s cieľom získať náhradu.

2. Ak za liečbu musíte zaplatiť:

- môžete požiadať o náhradu priamo miestnu štátnu zdravotnú službu*/poskytovateľa zdravotného poistenia*, kým ste ešte v krajine vašej návštevy. Zahraničná štátna zdravotná služba*/poskytovateľ zdravotného poistenia* sa následne spojí s vašou štátnou zdravotnou službou*/poskytovateľom zdravotného poistenia* vo vašej domovskej krajine s cieľom získať späť svoje peniaze,
- alebo môžete požiadať o náhradu* svoju štátnu zdravotnú službu*/poskytovateľa zdravotného poistenia* po návrate domov.

Spoluúčasť

Bez ohľadu na to, ktorý platobný postup sa uplatňuje, **budete musieť znášať len náklady na spoluúčasť***, to znamená podiel pacienta. Výška spoluúčasti* bude závisieť od

právných predpisov platných v krajine, v ktorej je liečba poskytovaná*. Zaplatíte preto rovnakú sumu, ako keby ste boli miestny pacient.

V prípade plánovanej liečby* sa však môže stať, že budú prevzaté všetky alebo časť nákladov na spoluúčasť*. Ak sú náklady, ktoré vznikli vašej štátnej zdravotnej službe*/poskytovateľovi zdravotného poistenia* za liečbu v zahraničí, nižšie ako náklady, ktoré by táto služba/poskytovateľ musel/-a prevziať v prípade, keby sa rovnaká liečba poskytla na jej/jeho území, bude musieť zaplatiť takzvaný **Vanbraekelov doplatok***.

Konkrétne, ak je sadzba vo vašej domovskej krajine vyššia ako sadzba v krajine, v ktorej je liečba poskytovaná, bude vám nahradená suma do výšky, ktorá by bola prevzatá, keby sa liečba poskytla doma (pričom nahradená suma nesmie byť vyššia ako skutočné výdavky, ktoré vám vznikli v zahraničí).

Ak je to náležité, uistite sa, že ste podali žiadosť o dodatočnú náhradu na základe Vanbraekelovho doplatku.

Dodatočné náklady na cestu a pobyt

Vo všeobecnosti sú hradené len náklady na zdravotnú starostlivosť. Dodatočné náklady na cestu a pobyt, ako sú náklady na hotel, dopravu alebo náklady spojené s pobytom, ako aj náklady na osobu, ktorá vás sprevádza, hradené nie sú. Budete však mať nárok na náhradu dodatočných nákladov, ktoré by musel/-a vaša štátna zdravotná služba*/poskytovateľ zdravotného poistenia* prevziať v prípade, keby sa rovnaká liečba poskytla na jej/jeho vlastnom území.

Ak chcete získať viac informácií o výške nákladov, ktoré budú prevzaté, a o nákladoch, ktoré napokon budete musieť znášať vy sami, obráťte sa na svoju štátnu zdravotnú službu*/poskytovateľa zdravotného poistenia* alebo na národné kontaktné miesto*.

6.2. Náhrada a náklady podľa smernice 2011/24/EÚ

Sadzby uplatňované v domovskej krajine

Budete mať nárok na náhradu podľa domácich **sadzieb uplatňovaných v prípade, keby sa ošetrovanie neposkytlo v zahraničí, ale vo vašom domovskom členskom štáte**. Bude sa preto uplatňovať sadzba platná v krajine vášho bydliska.

Platba vopred

Najskôr zaplatíte všetky náklady na zdravotnú starostlivosť vy sami. Následne po návrate domov môžete požiadať o náhradu* svoju štátnu zdravotnú službu*/poskytovateľa zdravotného poistenia*. Tí vám spätne poskytnú náhradu podľa pravidiel a sadzieb uplatňovaných ich systémom sociálneho zabezpečenia. Suma, na ktorú máte nárok, nemôže byť vyššia ako skutočné náklady, ktoré ste zaplatili za ošetrovanie v zahraničí.

Na schválenie vašej žiadosti o náhradu môže vaša štátna zdravotná služba*/poskytovateľ zdravotného poistenia* požiadať o predloženie všetkých druhov dokladov, ktoré dokazujú, akú presnú liečbu ste podstúpili a aké náklady vám vznikli. S istotou si overte, ktoré potrebné dokumenty musíte vopred zozbierať. Okrem toho môže štátna zdravotná služba*/poskytovateľ zdravotného poistenia* požadovať, aby sa dokumenty preložili do domáceho jazyka. Možno budete musieť sami zaplatiť za **náklady na preklad**.

Spoluúčasť

Upozorňujeme, že dostanete náhradu len do výšky sadzby uplatňovanej vo vašej domovskej krajine, čo môže byť menej, než ste zaplatili za liečbu v zahraničí. To môže spôsobiť, že veľkú časť nákladov na zdravotnú starostlivosť budete znášať vy sami. Môže sa však stať aj opak: sadzby platné vo vašej domovskej krajine* môžu byť vyššie ako sadzby uplatňované v krajine, v ktorej je liečba poskytovaná*. V takom prípade sa vám náklady na zdravotnú starostlivosť, ktoré vám vznikli v zahraničí, môžu vrátiť v plnej výške. Presná výška nákladov, ktoré v konečnom dôsledku budete musieť znášať sami, bude teda plne závisieť od systému náhrad uplatňovaného vo vašej domovskej krajine*.

Uistite sa, že poskytovateľa zdravotnej starostlivosti v zahraničí požiadate o uvedenie celkových nákladov, ktoré možno očakávať, ako aj prípadných dodatočných nákladov, ktoré nie sú zahrnuté v cene. Vo všeobecnosti možno podľa smernice 2011/24/EÚ* prevziať len náklady na zdravotnú starostlivosť, ktoré priamo súvisia s konkrétnym ošetrením. Dodatočné náklady, ako napríklad náklady na cestu a pobyt alebo lieky proti bolesti bez predpisu, budete musieť zaplatiť sami. Členské štáty sa môžu podľa vlastného uváženia rozhodnúť, že okrem nákladov na zdravotnú starostlivosť uhradia aj iné súvisiace náklady, ako sú napríklad náklady na cestu a ubytovanie alebo dodatočné náklady, ktoré by pri ošetrení v zahraničí mohli vzniknúť osobám so zdravotným postihnutím.

Pred cestou do zahraničia sa vždy poraďte so svojou štátnou zdravotnou službou*/poskytovateľom zdravotného poistenia* a získajte informácie o predpokladaných nákladoch a sadzbách náhrady. Pokúste sa určiť, aké náklady môžete podľa očakávaní v konečnom dôsledku znášať vy sami.

Okrem toho si vopred overte informácie o inštitúcii, na ktorú sa treba obrátiť v súvislosti s náhradou, o platných postupoch a lehotách a o potrebných dokumentoch, ktoré budete musieť poskytnúť.

⑦ Kvalita a bezpečnosť

Máte nárok na **bezpečnú a vysokokvalitnú liečbu** v ktorejkoľvek krajine EÚ*/EHP*.

Informujte sa o normách bezpečnosti a kvality, ktoré platia v krajine, v ktorej je liečba poskytovaná, a o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, na ktorých sa tieto normy vzťahujú. Uistite sa, že ste získali dostatok informácií o systéme zdravotnej starostlivosti, v ktorom chcete byť ošetrení. Všetky potrebné informácie o týchto témach vám poskytnú národné kontaktné miesta* krajiny, v ktorej je liečba poskytovaná*.

V každom prípade sa pred prijatím akéhokoľvek záväzku vyhľadať liečbu v zahraničí obráťte na svojho všeobecného lekára*. Keďže váš všeobecný lekár je najlepšie informovaný o vašom súčasnom zdravotnom stave a zdravotných záznamoch, môže vám pomôcť urobiť to najlepšie rozhodnutie týkajúce sa vašich plánov absolvovať liečbu v zahraničí. Môžete sa takisto poradiť s inými subjektmi, ako sú napríklad špecializovaní poskytovatelia zdravotnej starostlivosti, organizácie pacientov alebo dokonca známi, o ktorých viete, že majú skúsenosť s cezhraničnou zdravotnou starostlivosťou. Čím viac informácií dokážete zozbierať, tým lepšie.

Okrem toho sa uistite, že ste informovaní, a urobte vhodné opatrenia, ako napríklad:

- informujte sa o liečbe vrátane informácií o alternatívach liečby, liečebnom postupe, predpokladanom výsledku, nožnej ujme a rizikách,
- informujte sa o poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti, nemocnici alebo zdravotníckom zariadení, do ktorého chcete ísť,
- informujte sa o tom, čo robiť a na koho sa obrátiť v prípade výskytu problémov,
- v prípade potreby zabezpečte tlmočenie,
- zabezpečte prenos a preklad zdravotných záznamov,
- zabezpečte si následnú starostlivosť.

V prípade, že nie ste spokojní s poskytnutou liečbou alebo zákrokom, máte nárok podať sťažnosť a požiadať o nápravu v súlade s právnymi predpismi krajiny, v ktorej je liečba poskytovaná (pozri oddiel 9.2).

⑧ Zdravotné záznamy

8.1. Právo na zdokumentovanie zdravotných záznamov

Máte právo požiadať poskytovateľa zdravotnej starostlivosti v zahraničí o zdokumentovanie vašich **zdravotných záznamov***. Dokonca je veľmi dôležité, aby ste o to poskytovateľa zdravotnej starostlivosti v zahraničí vždy požiadali.

Zdokumentovanie vašich zdravotných záznamov* môže byť dôležité pre

- zabezpečenie vhodnej následnej starostlivosti*,
- predloženie dôkazu o lekárskom ošetrovaní v zahraničí, potrebného na uplatnenie nároku na náhradu,
- požadovanie nápravy v prípade, že nie ste spokojní s poskytnutou starostlivosťou.

Upozorňujeme, že máte právo na **ochranu vašich osobných údajov***, ktoré zozbierali a zdokumentovali vaši ošetrojúci poskytovatelia zdravotnej starostlivosti alebo nemocnica v zahraničí, zahraničná štátna zdravotná služba*/poskytovateľ zdravotného poistenia* alebo akýkoľvek iný orgán, ktorý zbiera, spracúva alebo používa vaše údaje (pozri oddiel 4.8 o právach pacientov na súkromie).

8.2. Právo na prístup ku kópii vašich zdravotných záznamov

Máte **právo na prístup ku kópii** všetkých osobných údajov týkajúcich sa vášho zdravia. Konkrétne máte právo na prístup ku kópii svojich **zdravotných záznamov***, ktoré obsahujú také informácie, ako sú diagnóza, výsledky vyšetrení, posudky ošetrojúcich poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a informácie o akejkoľvek poskytnutej liečbe alebo zákrokoch. Vaše osobitné práva na prístup k vašim zdravotným záznamom* budú závisieť od právnych predpisov krajiny, v ktorej je liečba poskytovaná. Ak chcete získať viac informácií, obráťte sa na národné kontaktné miesto v krajine, v ktorej je liečba poskytovaná.

8.3. Právo na prenos zdravotných záznamov

Upozorňujeme na nebezpečenstvá vyplývajúce z podstúpenia liečby alebo lekárskeho zákroku bez toho, aby ste k poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti v zahraničí **preniesli svoje zdravotné záznamy***. Na to, aby sa predišlo nesprávnej alebo škodlivej liečbe, je veľmi dôležité, aby mal ošetrojúci poskytovateľ zdravotnej starostlivosti kópiu vašich zdravotných záznamov*, vďaka ktorej získa prehľad o vašom súčasnom zdravotnom stave a anamnéze a urobí lekárske rozhodnutie vo vašom najlepšom záujme.

Máte nárok na prístup k svojim zdravotným záznamom alebo na aspoň jednu kópiu týchto záznamov. Váš poskytovateľ zdravotnej starostlivosti vám musí umožniť prístup alebo poskytnúť kópiu, alebo aspoň musí sám zariadiť prenos vašich zdravotných záznamov priamo k ošetrojúcemu poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti, do nemocnice alebo zdravotníckeho zariadenia v zahraničí. V každom prípade nikdy nepodstupujte liečbu bez

toho, aby si poskytovateľ zdravotnej starostlivosti mohol pozrieť vaše zdravotné záznamy vrátane informácií o vašej anamnéze, predchádzajúcej diagnóze, liečbe a zákroku.

Po ošetroaní v zahraničí by ste takisto mali zabezpečiť prenos alebo kópiu zdravotných záznamov, ktoré uchovávajú ošetrojúci poskytovatelia zdravotnej starostlivosti v zahraničí, aby ste ich mohli predložiť svojim poskytovateľom zdravotnej starostlivosti doma. Tak možno zabezpečiť vhodnú následnú starostlivosť.

8.4. Zodpovednosť pacientov za preklad

Ak cezhraničnú zdravotnú starostlivosť* poskytuje poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, ktorý nehovorí rovnakým jazykom, **mali by ste zabezpečiť preklad** svojich súčasných zdravotných záznamov. To isté platí pre zdravotné záznamy zdokumentované ošetrojúcim poskytovateľom zdravotnej starostlivosti u vás doma. V niektorých prípadoch budete musieť zabezpečiť preklad ešte pred predložením zahraničných zdravotných záznamov svojim poskytovateľom zdravotnej starostlivosti vo vašej krajine, čo im umožní zabezpečiť primeranú následnú starostlivosť a budúce monitorovanie vášho zdravotného stavu.

Navyše v mnohých prípadoch bude vaša štátna zdravotná služba*/poskytovateľ zdravotného poistenia* vo vašej krajine požadovať dôkaz o zdravotnej starostlivosti poskytnutej v zahraničí ešte pred vyplatením náhrady, napríklad vrátane dokumentácie o poskytnutej liečbe alebo zákroku. Pri predkladaní týchto dokumentov vašej štátnej zdravotnej službe*/poskytovateľovi zdravotného poistenia* v rámci vašej žiadosti o náhradu možno budete musieť predložiť tieto dokumenty v úradnom jazyku vašej domovskej krajiny.

⑨ Sťažnosti a náprava

9.1. Vaše právo odvolať sa proti rozhodnutiam týkajúcim sa predchádzajúceho povolenia a náhrady

Máte nárok **odvolať sa proti akémukoľvek rozhodnutiu vašej štátnej zdravotnej služby*/poskytovateľa zdravotného poistenia***, ktoré sa týka vášho prístupu k zdravotnej starostlivosti v zahraničí.

Ak nie ste spokojní s rozhodnutím vašej štátnej zdravotnej služby*/poskytovateľa zdravotného poistenia* týkajúcim sa vašej žiadosti o predchádzajúce povolenie, máte právo odvolať sa. To isté platí pre rozhodnutia o náhrade nákladov, ktoré vám vznikli v zahraničí.

Vaše osobitné práva a nároky na odvolanie budú závisieť od právnych predpisov platných vo vašej domovskej krajine. Ak chcete získať viac informácií o tom, kde môžete podať odvolanie, aké sú vaše procedurálne možnosti, predpokladané lehoty na vydanie rozhodnutia, ako aj možné administratívne náklady, obráťte sa na národné kontaktné miesto vo svojej domovskej krajine.

9.2. Vaše právo podať sťažnosť a požiadať o nápravu

Ak nie ste spokojní s liečbou poskytnutou v zahraničí, máte **nárok podať sťažnosť a požiadať o nápravu**.

Keďže sa liečba v zahraničí poskytuje podľa právnych predpisov o zdravotnej starostlivosti platných v krajine, v ktorej je liečba poskytovaná*, aj v prípade ujmy vzniknutej počas liečby sa budú uplatňovať právne predpisy a systém poistenia danej krajiny. Vaše konanie súvisiace s podávaním sťažností alebo žiadostí o nápravu vrátane akýchkoľvek právnych krokov sa bude riešiť v súlade s právnymi predpismi krajiny, v ktorej je liečba poskytovaná*.

Ak chcete získať viac informácií o možnostiach podávania sťažností, urovnávania sporov a požadovania nápravy, obráťte sa na národné kontaktné miesto* v krajine, v ktorej je liečba poskytovaná*. Informujte sa o rôznych zavedených administratívnych, občianskych a trestných konaniach, o krokoch, ktoré musíte vykonať, o príslušných lehotách, ako aj o predpokladaných procedurálnych nákladoch.

10 Predpis v zahraničí

10.1. Predloženie predpisu v lekárni v zahraničí/predpisov vystavených v zahraničí

Predpis na lieky alebo zdravotnícke pomôcky vystavený vo vašej krajine platí v ktorejkoľvek krajine EÚ*/EHP*. Podobne platí, že predpis vystavený v inej krajine EÚ*/EHP*, napríklad ako súčasť následnej liečby po operácii v zahraničí, môže byť predložený v ktorejkoľvek lekárni vo vašej domovskej krajine.

Aby ste však zabezpečili, že lekárnik v zahraničí uzná váš predpis a bude mu dobre rozumieť, informujte svojho predpisujúceho poskytovateľa zdravotnej starostlivosti o plánovanom použití predpisu v zahraničí. Predpíše vám tak lieky alebo zdravotnícke pomôcky vsúlade s **minimálnymi požiadavkami na informácie** pre cezhraničné predpisy* (vykonávacia smernica 2012/52/EÚ*):

- identifikácia pacienta: priezvisko(-á); krstné meno(-á); dátum narodenia,
- overenie predpisu: dátum vystavenia,
- identifikácia predpisujúceho poskytovateľa zdravotnej starostlivosti: priezvisko(-á); krstné meno(-á); profesionálna kvalifikácia; priame kontaktné údaje, ako napríklad e-mail a telefón alebo fax; adresa pracoviska vrátane názvu príslušného členského štátu; písomný alebo digitálny podpis,
- identifikácia predpísaného produktu: bežný názov (účinná látka) alebo vo výnimočných prípadoch názov; farmaceutická formulácia (tabletky, roztok atď.); množstvo; sila; režim dávkovania.

Okrem toho majte vždy na pamäti, že príslušný liek nemusí byť dostupný alebo povolený na predaj v inej krajine EÚ*/EHP*. Keďže sa tento aspekt riadi vnútroštátnymi právnymi predpismi, všetko závisí od právnych predpisov platných v krajine, kde sa lieky alebo zdravotnícke pomôcky vydávajú. V dôsledku toho sa môže líšiť napríklad aj režim dávkovania, ktorý určila lekárka v zahraničí. Preto, ak je to možné, snažte sa vždy predložiť svoje predpisy v krajine, kde boli vystavené.

10.2. Náhrada a náklady

Európsky preukaz zdravotného poistenia

Po predložení platného európskeho preukazu zdravotného poistenia* máte nárok na nákup liekov/zdravotníckych pomôcok na predpis* podľa rovnakých pravidiel a sadzieb ako pacienti, na ktorých sa vzťahuje štátna zdravotná služba*/zákonné zdravotné poistenie* krajiny vašej návštevy alebo ktorí sú v rámci štátnej zdravotnej služby*/zákonného zdravotného poistenia* krajiny vašej návštevy poistení. Platí to však len v prípade, ak je predpis **vystavený v príslušnej krajine z dôvodu náhleho ochorenia alebo zranenia počas vášho pobytu**.

Predchádzajúce povolenie – formulár S2

Ak vám bola poskytnutá plánovaná liečba v zahraničí s **predchádzajúcim povolením (formulár S2*)** vašej štátnej zdravotnej služby*/poskytovateľa zdravotného poistenia* a váš ošetrojúci poskytovateľ zdravotnej starostlivosti v krajine, v ktorej je liečba

poskytovaná, vám vystavil predpis, máte nárok predložiť tento predpis miestnemu lekárnikovi a uplatniť si rovnaké pravidlá a sadzby ako pacienti, na ktorých sa vzťahuje štátna zdravotná služba*/zákonné zdravotné poistenie* krajiny vašej návštevy alebo ktorí sú v rámci štátnej zdravotnej služby*/zákonného zdravotného poistenia* krajiny vašej návštevy poistení. Náklady na liek alebo zdravotnícku pomôcku sa preto prevezmú a nahradia v súlade s právnymi predpismi o sociálnom zabezpečení krajiny, v ktorej je liečba poskytovaná (pozri oddiel 6.1 o náhrade a nákladoch podľa nariadení o sociálnom zabezpečení).

Ak nemáte európsky preukaz zdravotného poistenia alebo ak bol váš predpis vystavený vo vašej domovskej krajine

Ak nemáte európsky preukaz zdravotného poistenia* alebo ak bol váš predpis vystavený v zahraničí, budete musieť zaplatiť za lieky/zdravotnícke pomôcky vopred*.

V takom prípade môžete po návrate domov požiadať o náhradu svoju štátnu zdravotnú službu*/poskytovateľa zdravotného poistenia*. Vaše náklady vám budú nahradené v súlade s **pravidlami a sadzbami vašej domovskej krajiny** (pozri oddiel 6.2 o náhrade a nákladoch podľa smernice 2011/24/EÚ).

11 Národné kontaktné miesta

V súlade so smernicou 2011/24/EÚ* má každý členský štát zriadené jedno alebo viac národných kontaktných miest* pre cezhraničnú zdravotnú starostlivosť*. Členské štáty sa môžu rozhodnúť, akým spôsobom budú tieto národné kontaktné miesta prevádzkovať. Preto medzi nimi existujú veľké rozdiely. Niektoré národné kontaktné miesta sú prepojené so štátnym poskytovateľom zdravotného poistenia alebo s ministerstvom zdravotníctva, zatiaľ čo iné sú nezávislými orgánmi.

Hlavnou úlohou národných kontaktných miest je poskytovať pacientom jasné a dostupné informácie o všetkých aspektoch prístupu k lekárskej ošetrovaniu* v zahraničí.

Národné kontaktné miesto* vo vašej domovskej krajine* vám konkrétne môže poskytnúť informácie o:

- vašich právach a nárokoch na cezhraničnú zdravotnú starostlivosť*,
- podmienkach náhrady* vašich nákladov na zdravotnú starostlivosť,
- potrebe predchádzajúceho povolenia* a spôsobe, ako oň požiadať,
- postupoch, v rámci ktorých sa môžete odvolať a požiadať o nápravu v prípade, ak sa domnievate, že vaše práva neboli dodržané.

Národné kontaktné miesto* v krajine, v ktorej je liečba poskytovaná*, vám môže poskytnúť informácie o:

- systéme zdravotnej starostlivosti danej krajiny,
- normách a usmerneniach týkajúcich sa kvality a bezpečnosti, ktoré sa tam uplatňujú, a o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, na ktorých sa tieto normy vzťahujú,
- dostupnosti nemocníc pre osoby so zdravotným postihnutím,
- poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti vrátane práva konkrétneho poskytovateľa poskytovať lekárske ošetrovanie alebo o akýchkoľvek obmedzeniach tejto praxe,
- právach pacientov v danej krajine vrátane informácií o tom, aké máte možnosti v prípade výskytu problémov alebo ak nie ste spokojní s poskytnutým ošetrovaním.

Všetky národné kontaktné miesta majú **osobitné webové sídlo**, na ktorom sa uvádzajú základné informácie o lekárskej ošetrovaniu* v zahraničí (cezhraničná zdravotná starostlivosť*). Okrem toho sa pacienti môžu obrátiť priamo na národné kontaktné miesta, ktoré im poskytnú viac informácií alebo odpovedí na otázky týkajúce sa prístupu k zdravotnej starostlivosti v zahraničí, a to napríklad telefonicky, e-mailom alebo prostredníctvom online kontaktného formulára. Mnohé národné kontaktné miesta zároveň slúžia pacientom osobne vo svojej kancelárii. Kontaktné údaje príslušného národného kontaktného miesta sa uvádzajú na jeho webovom sídle.

Abyste získali všetky potrebné informácie, navštívte webové sídlo národného kontaktného miesta vo svojej domovskej krajine aj v krajine, v ktorej chcete byť ošetrovaní. V prípade ďalších otázok sa neváhajte obrátiť priamo na národné kontaktné miesto.

Ak chcete získať kontaktné údaje národných kontaktných miest jednotlivých členských štátov, nájdete ich na webovom sídle národného kontaktného miesta vašej domovskej krajiny alebo navštívte: www.ec.europa.eu/health

12 Život v zahraničí

12.1. Čo ak sa plánujete usadiť v zahraničí?

Ak sa plánujete usadiť v inej krajine EÚ*/EHP* alebo vo Švajčiarsku, môže to mať vplyv na vaše sociálne zabezpečenie. Konkrétne dôsledky pre vaše sociálne zabezpečenie budú závisieť od vašej konkrétnej situácie, dôvodov a dĺžky pobytu v zahraničí. Viac informácií vám môže poskytnúť vaša štátna zdravotná služba*/poskytovateľ zdravotného poistenia*.

Podľa nariadení o sociálnom zabezpečení (ES) č. 883/2004 a č. 987/2009 máte svoje práva a nároky na sociálne zabezpečenie pri presťahovaní do zahraničia zaručené. To, ktorá krajina bude zodpovedná za vaše sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie, bude závisieť od vášho ekonomického postavenia a miesta bydliska. Je dôležité vedieť, v ktorom systéme sociálneho zabezpečenia ste poistení, pretože to bude krajina, v ktorej si musíte zabezpečiť verejné zdravotné poistenie, platiť príspevky/dane a v rámci ktorej máte nárok na úhradu nemocenských dávok.

Prehľad rôznych predpokladaných situácií:

1. Cezhraniční pracovníci a ich rodinní príslušníci
2. Zamestnanci a samostatne zárobkovo činné osoby vyslané v rámci krátkodobého pridelenia (< 24 mesiacov)
3. Študenti, výskumní pracovníci alebo stážisti v zahraničí
4. Život a práca v inej krajine
5. Práca v jednej krajine a život v druhej krajine
6. Dôchodcovia usadení v zahraničí

1. Cezhraniční pracovníci a ich rodinní príslušníci

Ako **cezhraničný pracovník***, teda osoba, ktorá vykonáva činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba v jednej krajine a ktorá má bydlisko v inej krajine, do ktorej sa vracia denne alebo aspoň raz za týždeň, máte vy a vaši rodinní príslušníci **nárok na zdravotnú starostlivosť v oboch krajinách**. [Upozornenie: niektoré krajiny vylúčili rodinných príslušníkov cezhraničného pracovníka* z tohto osobitného dojednania (pozri ďalej)]

Žiadosť o európsky **formulár S1*** budete musieť predložiť svojej štátnej zdravotnej službe*/poskytovateľovi zdravotného poistenia*. S týmto dokumentom budete mať nárok na zdravotnú starostlivosť vo svojej krajine bydliska, pričom náklady na ňu znáša krajina, v ktorej pracujete (nazýva sa aj „príslušná krajina“*).

Pri príchode predložte formulár S1* štátnej zdravotnej službe*/poskytovateľovi zdravotného poistenia* hostiteľskej krajiny.

Rodinní príslušníci cezhraničného pracovníka s bydliskom v členskom štáte uvedenom v prílohe III k nariadeniu (ES) č. 883/2004* majú nárok na zdravotnú starostlivosť len vo svojej krajine bydliska. Ak chcú, aby im bola poskytnutá zdravotná starostlivosť v krajine výkonu práce (t. j. v príslušnom členskom štáte), uplatňujú sa všeobecné pravidlá pre neplánovanú

a plánovanú cezhraničnú zdravotnú starostlivosť podľa nariadení o sociálnom zabezpečení a smernice 2011/24/EÚ.

2. Zamestnanci a samostatne zárobkovo činné osoby vyslané v rámci krátkodobého pridelenia (< 24 mesiacov)

Pracovníci, ktorí vykonávajú činnosť ako zamestnanci v krajine EÚ*/EHP* alebo vo Švajčiarsku* a ktorí sú **vyslaní do iného členského štátu**, aby tam vykonávali prácu v mene svojho zamestnávateľa, naďalej podliehajú právnym predpisom o sociálnom zabezpečení prvého členského štátu, pokiaľ pridelenie neprekračuje 24 mesiacov.

To isté platí pre samostatne zárobkovo činné osoby, ktoré zvyčajne vykonávajú činnosť v krajine EÚ*/EHP* alebo vo Švajčiarsku* a ktoré vykonávajú podobnú činnosť v inom členskom štáte, za predpokladu, že táto činnosť neprekračuje 24 mesiacov.

Žiadosť o európsky **formulár S1*** budete musieť predložiť svojej štátnej zdravotnej službe*/poskytovateľovi zdravotného poistenia*. S týmto dokumentom budete mať nárok na zdravotnú starostlivosť vo svojej krajine bydliska, pričom náklady na ňu znáša krajina, v ktorej pracujete (nazýva sa aj „príslušná krajina“*).

Pri príchode predložte formulár S1* štátnej zdravotnej službe*/poskytovateľovi zdravotného poistenia* hostiteľskej krajiny.

3. Študenti, výskumní pracovníci a stážisti v zahraničí

Ak ste **študent, výskumný pracovník alebo stážista v zahraničí** a nie ste zamestnaný vo svojej hostiteľskej krajine, máte nárok na zdravotnú starostlivosť vo svojej hostiteľskej krajine na základe platného európskeho preukazu zdravotného poistenia* (pre liečbu, ktorá je z medicínskeho hľadiska nevyhnutná*) alebo formulára S2 (pre plánovanú zdravotnú starostlivosť), alebo podľa smernice 2011/24/EÚ (pozri oddiel 1 o zdravotnej starostlivosti v zahraničí).

Ak ste však vo svojej hostiteľskej krajine zamestnaný, musíte si zabezpečiť sociálne zabezpečenie tam. Od toho momentu budete mať nárok na liečbu poskytovanú/hradenú štátnou zdravotnou službou*/poskytovateľom zákonného zdravotného poistenia* danej krajiny. Viac informácií vám poskytne miestny orgán zdravotnej starostlivosti.

4. Život a práca v inej krajine

Keď máte v pláne **usadiť sa a pracovať v inej krajine EÚ*/EHP* alebo vo Švajčiarsku***, na vás a na vašich rodinných príslušníkov sa už nebude vzťahovať systém sociálneho zabezpečenia vašej bývalej domovskej krajiny, a preto už nebudete mať nárok na zdravotnú starostlivosť v danej krajine.

Budete si musieť zabezpečiť sociálne zabezpečenie vo svojej novej krajine výkonu práce. Od toho momentu budete mať nárok na liečbu poskytovanú/hradenú štátnou zdravotnou službou*/poskytovateľom zákonného zdravotného poistenia* danej krajiny. Viac informácií vám poskytne miestny orgán zdravotnej starostlivosti.

5. Práca v jednej krajine a život v druhej krajine

Keď pracujete v jednej krajine EÚ*/EHP* alebo vo Švajčiarsku* a žijete v druhej krajine, budete poistený v rámci systému sociálneho zabezpečenia krajiny, v ktorej pracujete, a ten sa bude na vás vzťahovať. Vy a vaši rodinní príslušníci budete mať nárok na zdravotnú starostlivosť vo svojej krajine bydliska, pričom náklady na ňu znáša krajina, v ktorej pracujete (nazýva sa aj „príslušná krajina“*), ako keby ste boli poistení podľa právnych predpisov o sociálnom zabezpečení danej krajiny.

Na základe **formulára S1*** máte nárok na zdravotnú starostlivosť v rámci štátnej zdravotnej služby*/systému zákonného zdravotného poistenia* vo svojej krajine bydliska. Príslušný členský štát* poskytne orgánu zdravotnej starostlivosti vašej domovskej krajiny náhradu za vaše zdravotné výdavky.

! Upozomenie: ak máte v pláne usadiť sa v inej krajine EÚ*/EHP* alebo vo Švajčiarsku*, ale naďalej ostanete pracovať vo svojej bývalej domovskej krajine* (príslušný členský štát*), vy a vaši rodinní príslušníci budete mať aj naďalej nárok na zdravotnú starostlivosť poskytnutú počas dočasného pobytu späť v príslušnom členskom štáte*, na jeho náklady a podľa právnych predpisov, ktoré tento štát uplatňuje.

Viac informácií vám poskytne váš orgán zdravotnej starostlivosti.

6. Dôchodcovia usadení v zahraničí

Ak ste **dôchodca, ktorý sa chce usadiť v inej krajine EÚ*/EHP* alebo vo Švajčiarsku***, vaše sociálne zabezpečenie bude závisieť od týchto aspektov:

- Ak máte nárok na dôchodok podľa právnych predpisov o sociálnom zabezpečení dvoch alebo viacerých členských štátov vrátane krajiny vášho bydliska, bude sa na vás vzťahovať systém sociálneho zabezpečenia krajiny bydliska.
- Ak máte nárok na dôchodok podľa právnych predpisov o sociálnom zabezpečení jedného alebo viacerých členských štátov, ktoré sú iné ako krajina vášho bydliska, bude sa na vás vzťahovať systém sociálneho zabezpečenia tej krajiny, ktorej právnym predpisom ste podliehali najdlhšie, alebo v prípade rovnako dlhých období tej krajiny, ktorej právnym predpisom ste podliehali naposledy (príslušný členský štát*). V tomto prípade budete mať nárok na zdravotnú starostlivosť v rámci štátnej zdravotnej služby*/systému zákonného zdravotného poistenia* vo svojej krajine bydliska, na náklady príslušného členského štátu*. Budete musieť požiadať o **formulár S1***.

Zdravotná starostlivosť v krajine, v ktorej ste pracovali:

! V niektorých prípadoch budete mať stále nárok na **zdravotnú starostlivosť poskytnutú počas dočasného pobytu** v príslušnom členskom štáte alebo v členskom štáte, v ktorom ste predtým pracovali.

Konkrétnejšie to bude platiť pre **dôchodcov a ich rodinných príslušníkov**, ak je príslušný členský štát* uvedený v prílohe IV k nariadeniu (ES) č. 883/2004 a vybral si možnosť poskytovať dôchodcom, ktorí sa dočasne vrátia, viac práv spojených s výhodami.

Okrem toho sa na **cezhraničných pracovníkov* na dôchodku** vzťahuje osobitné dojednanie. Každý cezhraničný pracovník na dôchodku má nárok na liečbu v členskom štáte, v ktorom naposledy vykonával činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, pokiaľ ide o **pokračovanie liečby**, ktorá sa začala v danej krajine. V členskom štáte, ktorého systém sociálneho zabezpečenia sa na vás vzťahuje, požiadajte o **formulár S3***.

V niektorých prípadoch bude mať cezhraničný pracovník na dôchodku stále nárok na zdravotnú starostlivosť poskytnutú počas dočasného pobytu v členskom štáte, v ktorom ste predtým pracovali, bez ohľadu na to, či ide o pokračovanie liečby, alebo nie. Bude to tak v prípade, ak pracoval ako cezhraničný pracovník aspoň dva roky za posledných päť rokov, ktoré predchádzali dňu odchodu do dôchodku, pričom členský štát, v ktorom ste predtým pracovali, aj príslušný členský štát* sú uvedené v prílohe V k nariadeniu (ES) č. 883/2004*. V členskom štáte, ktorého systém sociálneho zabezpečenia sa na vás vzťahuje, požiadajte o **formulár S3***.

! Upozornenie: osobitné nároky cezhraničných pracovníkov* na dôchodku na zdravotnú starostlivosť počas dočasného pobytu v príslušnom členskom štáte* sa uplatňujú *mutatis mutandis* na rodinných príslušníkov cezhraničného pracovníka, pokiaľ príslušný členský štát* nie je uvedený v prílohe III k nariadeniu (ES) č. 883/2004*. V takom prípade majú rodinní príslušníci cezhraničného pracovníka nárok len na ošetrovanie vo svojej krajine bydliska po predložení platného európskeho preukazu zdravotného poistenia* (v prípade liečby, ktorá je z medicínskeho hľadiska nevyhnutná*) alebo formulára S2* (plánovaná liečba), alebo podľa smernice 2011/24/EÚ (pozri oddiel 1 o zdravotnej starostlivosti v zahraničí).

12.2. Cezhraničná zdravotná starostlivosť, keď žijete v zahraničí: ktorá inštitúcia bude zodpovedná za predchádzajúce povolenie a náhradu?

Za udelenie predchádzajúceho povolenia* a vydanie potrebného formulára S2* zodpovedá štátna zdravotná služba*/poskytovateľ zdravotného poistenia* **krajiny, v ktorej systéme sociálneho zabezpečenia ste poistení** (t. j. príslušný členský štát*).

V prípade, že máte bydlisko v inej krajine ako v príslušnom členskom štáte*, môžete svoju žiadosť o predchádzajúce povolenie* predložiť miestnej štátnej zdravotnej službe*/poskytovateľovi zdravotného poistenia* vo svojej krajine bydliska. Vašu žiadosť postúpia štátnej zdravotnej službe*/poskytovateľovi zdravotného poistenia* v príslušnom členskom štáte*.

Odchylné však platí, že za udelenie predchádzajúceho povolenia* a vydanie formulára S2* bude zodpovedná štátna zdravotná služba*/poskytovateľ zdravotného poistenia* vašej krajiny bydliska, ak ste:

- dôchodca alebo rodinný príslušník dôchodcu, alebo
- rodinný príslušník (*nezaopatrený*), ktorý má bydlisko v inej krajine ako poistená osoba,

a vaša krajina bydliska uplatňuje mechanizmus kompenzácie nemocenských dávok medzi členskými štátmi na základe paušálnych platieb/pevne stanovených súm* a je uvedená v **prílohe III k nariadeniu (ES) č. 987/2009***.

